

Ιωάννης Παναγιωτόπουλος: Μνημειώδες και ανυπέρβλητο το έργο του Καθηγητή Βλάσιου Φειδά

/ [Επικαιρότητα](#)

Ως μνημειώδες, εντυπωσιακό και ανυπέρβλητο χαρακτηρίζει, μεταξύ άλλων, το έργο του Καθηγητή Βλασίου Ιω. Φειδά, ο μαθητής του, Αναπληρωτής Καθηγητής της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας στο Τμήμα Θεολογίας ΕΚΠΑ, κ. Ιωάννης Παναγιωτόπουλος.

Πριν λίγες ημέρες ο διακεκριμένος Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, Βλάσιος Φειδάς, [αναγορεύθηκε σε Επίτιμο Καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών](#), σε μία εκδήλωση την οποία τίμησαν με την παρουσία τους ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, ο

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος, Ιεράρχες του Οικουμενικού Θρόνου και της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι Πρυτανικές αρχές, Ομότιμοι και ενε ενεργεία Καθηγητές της Θεολογικής Σχολής Αθηνών και πλήθος κόσμου.

Για τον τιμώμενο Καθηγητή κ. Φειδά μίλησε ο μαθητής του, **Αναπληρωτής Καθηγητής Ιωάννης Παναγιωτόπουλος**, ο οποίος σκιαγράφησε την πολυεπίπεδη και πολυδιάστατη προσφορά του διδασκάλου του στην επιστήμη της Θεολογίας, την Εκκλησία και την πατρίδα.

Μνημειώδες έργο

Αρχικά στην ομιλία του ο κ. Παναγιωτόπουλος χαρακτήρισε ως εορτή για την επιστήμη της Θεολογίας και το Πανεπιστήμιο Αθηνών την τιμητική εκδήλωση για τον ακαδημαϊκό δάσκαλο.

“Η αφετηρία του θεολογικού έργου του Καθηγητού Βλασίου Φειδά συνέπεσε με μία περίοδο πολύκεντρων συγχύσεων, ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης επιρροής του ευσεβισμού μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960, και της ενσυνείδητης η μιμητικής ως επί το πλείστον, ελλείπει άλλων προτύπων για μία μερίδα Ελλήνων θεολόγων, χρήσης της ορολογίας των σλαβοφίλων θεολόγων και των μαθητών τους, των οποίων τα έργα μεταφράζονταν στην Ελληνική από συγκεκριμένο κύκλο, γοητεύοντας”, ανέφερε, ο κ. Παναγιωτόπουλος για την έναρξη της ακαδημαϊκής

σταδιοδρομίας του κ. Φειδά.

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του χαρακτήρισε το ως “μνημειώδες, εντυπωσιακό και ανυπέρβλητο έργο του, την τρίτομη Εκκλησιαστική Ιστορία, καρπό της πολυετούς έρευνας και συγγραφικής του δραστηριότητας, αλλά και της πολυσχιδούς του δράσης. Το έργο, εγχειρίδιο των νεωτέρων, ενεργό ανάγνωσμα και αντικείμενο μελέτης, δεν έχει ακόμη αποτιμηθεί πλήρως ούτε ως προς το μέγεθός του, ούτε ως προς την αξία του”.

Προβολή της Ιωαννείου Αποστολικότητας του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως

“Ασφαλώς η αναφορά στην εργογραφία του Καθηγητή Βλασίου Φειδά, με τα περισσότερα από 400 άρθρα και τις δεκάδες μονογραφίες, δεν θα ήταν δυνατόν να παρακάμψει την ιδιαίτερης αξίας προβολή της Ιωαννείου Αποστολικότητας του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως, στο έργο του. Η συμβολή του αυτή, τέμνει τον ίδιο το διάλογο με τη Δύση, εάν όχι και τον προσωπικό διάλογο του Καθηγητή με τις πηγές, όχι μόνο γιατί απαντά στο καίριο ζήτημα της αμφισβήτησης της αποστολικότητας του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως, αλλά γιατί προσδιορίζει το θεολογικό πεδίο επί του οποίου εδράζεται η αυθεντία της Ανατολικής Εκκλησίας, όπου Ανδρέας Ιωάννης, και όπου Ιωάννης Ανδρέας, ως γνήσια αναφορά στην Παράδοση και την πράξη της Εκκλησίας. Ως εκ τούτου το σύνολο του έργου του, κατά το μείζον η έλασσον, έχει ιστορικοκανονικό περιεχόμενο η και αναφορά, αφού όπως οι Πατέρες της Β΄ Οικουμενικής Συνόδου διαπίστωσαν, ο διαχωρισμός των ζητημάτων πίστεως από τα ζητήματα κανονικής τάξεως ήταν εσφαλμένως (Εκκλ. Ιστ. Α΄, σελ. 528)”, ανέφερε για τη συμβολή του Καθηγητή κ. Φειδά στην ιδιαίτερης αξίας προβολή της Ιωαννείου Αποστολικότητας του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως.

Η επίτευξη του οράματος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου

Ο κ. Παναγιωτόπουλος μίλησε, επίσης, για τη μεγάλη συμβολή του Καθηγητή Βλασίου Φειδά στην προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. *“Μάρτυρας αληθείας, αναλώθηκε στην στήριξη και επίτευξη του οράματος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, συμμεριζόμενος τον κόπο, τις αγωνίες και τον αγώνα του πατριάρχη του Γένους μας. Ο Κανονισμός Λειτουργίας των Πανορθόδοξων Διασκέψεων υπήρξε ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς μεταξύ των άλλων πρωτοβουλιών επιτάχυνε την πορεία προς την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, με την κατάλληλη προετοιμασία των θεμάτων. Η Γραμματεία επί της Προπαρασκευής της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου προσέφερε σημαντικό έργο με την ταχύτερη αντιμετώπιση ποικίλων και πολλαπλών ζητημάτων με την υποστήριξη των συνοδικών διαδικασιών και των συγκροτηθέντων ιδιαίτερων επιτροπών. Τέλος, συνέταξε τόσο τον Κανονισμό Λειτουργίας της Συνόδου, όσο και πολλά άλλα κείμενα”*.

Η συμβολή στον επαναπροσδιορισμό των διακριτών ρόλων Εκκλησίας και Πολιτείας

Ο Καθηγητής Βλάσιος Φειδάς με ακμαίο εκκλησιαστικό φρόνημα και ακαδημαϊκή επάρκεια συνέβαλε αποφασιστικά στον ορθό επαναπροσδιορισμό των διακριτών ρόλων Εκκλησίας και Κράτους. Πώς το επέτυχε; " Παράλληλα με τα ακαδημαϊκά του καθήκοντα, υπηρέτησε ως Γενικός Διευθυντής Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας την περίοδο 1975-1980, επιμελήθηκε τα περί Θρησκείας άρθρα του Συντάγματος του 1975, συνέταξε τον ισχύοντα Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, με τον εκτελεστικό Νόμο 590 του 1977, ενώ ασχολήθηκε και με το πολύπλοκο ζήτημα της εκκλησιαστικής περιουσίας, έχοντας πάντα ως στόχο την κατοχύρωση της αυτοτέλειας της Εκκλησίας στα εσωτερικά της, και την οριοθέτηση της θεσμικής συνεργασίας με την Πολιτεία. Διετέλεσε κυβερνητικός εκπρόσωπος στην Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης (1975-1980) και κατά καιρούς σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών, ενώ είναι μέλος των Συνοδικών Επιτροπών της Εκκλησίας της Ελλάδος, Εξωτερικών Υποθέσεων, σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και Νομοκανονικών Υποθέσεων. Διετέλεσε σύμβουλος της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής των Ελλήνων για την Θρησκεία και την Ορθοδοξία, και μέλος των Ακαδημαϊκών Συνδιασκέψεων Χριστιανισμού και Ισλάμ", απαντά ο κ. Παναγιωτόπουλος μέσα από την ομιλία του.

“Ο Καθηγητής Βλάσιος Φειδάς συνέβαλε στην επαναγωγή των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας στην Ελλάδα, καθορίζοντας μία νέα ερμηνεία, που έχει ως αφετηρία την παραδοσιακή αρχή της συναλληλίας και κατατείνει προς την συμβατή προς τη σύγχρονη πολιτική θεωρία αρχή της ομοταξίας στις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας. Το σύγχρονο συνταγματικό και θεσμικό πλαίσιο των σχέσεων Εκκλησίας και Ελληνικής Πολιτείας, όπως αυτό καθορίσθηκε στα περί θρησκείας άρθρα του ισχύοντος Συντάγματος (1975) και αναπτύχθηκε με τον εκτελεστικό Νόμο του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ν. 590/1977) αποτελεί μία ώριμη και ισόρροπη σύνθεση των αντιρρόπων τάσεων μιάς τραγικής αντιθετικής διαλεκτικής στο νεώτερο Ελληνικό Κράτος μεταξύ της διαχρονικής ορθοδόξου παραδόσεως και της εκκοσμικευμένης πολιτικής θεωρίας των ιδεολογικών συστημάτων του χριστιανικού κόσμου της Δύσεως. Το ισχύον Σύνταγμα του 1975 αντιμετώπισε με τη δέουσα ιστορική υπευθυνότητα και με προφανή πολιτική διορατικότητα τη νέα προοπτική των σχέσεων του Κράτους με την Εκκλησία”, προσθέτει.

“Μας προσκαλείτε να ακολουθήσουμε τη διαδρομή που χαράξατε”

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, κ. Ιωάννης Παναγιωτόπουλος, δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στην προσφορά του κ. Φειδά στην εκκλησιαστική εκπαίδευση την οποία, όπως σημειώνει: ***“επανέφερε ταχύτατα σε ορθή πορεία, όπως και στο ενδιαφέρον του για τη θεολογική μόρφωση του εφημεριακού κλήρου”***.

“Δεν σας υποδεχόμαστε μόνο, με τον νέο σας τίτλο στην ακαδημαϊκή μας οικογένεια, γιατί εσείς μας προσκαλείτε να ακολουθήσουμε τη διαδρομή που χαράξατε, να μείνουμε πιστοί σε όσα μας διδάξατε και να παραδώσουμε αναλοίωτα όσα παραλάβαμε. Σας ευχόμαστε ο Κύριος να σας χαρίζει κατ’ άμφω υγεία για να συνεχίσετε να υπηρετείτε την Εκκλησία και την Πατρίδα, και εμείς να συνεχίζουμε να έχουμε τη χαρά να διδασκόμαστε από έναν αληθή διδάσκαλο, οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ (Λουκ. 6,40)”, κατέληξε.

ΕΔΩ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ

Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου